№ 16
პარასკევი, 23 იანვარი, 1898 წ.

1877—1898

ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ

№ 16
პარასკევი, 23 იანვარი, 1898 წ.

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲑᲐᲠᲔᲒᲚᲐᲓ
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვ. გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტიქონი პირველ გვერდზე 16 კაპ., მეოთხეზედ—8 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲦᲘᲠᲘᲡ:

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
8	8	—	3	3	50
9	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური.

„ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ“ ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ № 227

„ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ“ ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ № 227

დღევანდელ ნომერთან ქუთაისის გუბერნიის ხელის მომწერლებს ურიგდებათ განცხადება ლ. ჯაკობიანი ახალ-სენაკში სასტუმროს დაარსების შესახებ.

ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔ ᲛᲘᲠᲘᲐᲜᲘᲡ ᲫᲔ ᲓᲐ ᲜᲐᲓᲔᲟᲓᲐ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ ᲐᲡᲣᲚᲘ ᲭᲣᲙᲜᲘᲔᲑᲘ აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა, რომ გარდაცვალებულის—პირველის მამისა და მეორესი მამამთილისა

ᲛᲘᲠᲘᲐᲜ ᲒᲔᲥᲐᲜᲘᲡ ᲫᲘᲡ ᲭᲣᲙᲜᲘᲐᲡᲘ

წლის წირვა და პანაშვიდი გარდახდილი იქმნება წმ. ნიკოლოზის ეკკლესიაში 25 იანვარს, დილის 10 საათზე.

ᲜᲐᲓᲔᲟᲓᲐ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ ᲐᲡᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔ ᲛᲘᲠᲘᲐᲜᲘᲡ ᲫᲔ ᲭᲣᲙᲜᲘᲔᲑᲘ აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა, რომ გარდაცვალებულის—პირველის დედისა და მეორესი სიდედრის

ᲔᲙᲐᲢᲔᲠᲘᲜᲔ ᲐᲗᲐᲜᲐᲡᲔᲡ ᲐᲡᲣᲚᲘᲡ ᲨᲕᲘᲠᲓᲜᲐᲫᲘᲡ

წლის წირვა და პანაშვიდი გარდახდილი იქმნება წმ. ნიკოლოზის ეკკლესიაში 25 იანვარს, დილის 10 საათზე.

მმართველობა კახეთის მეექვსეთა საზოგადოებისა,

„ᲙᲐᲮᲔᲗᲘ“,

ამით აცხადებს, რომ 22 იანვრიდგან საზოგადოება ღვინით ვაჭრობას დაიწყებს კუკაში, მიხეილის ქუჩაზედ, კორალოვის სახლებში, № 24, ვარანცოვის ძეგლის მახლობლად, ხოლო ძველი დუქანი, რომელიც ამავე ქუჩაზედ, ოჰანეზოვის სახლებში იყო, გაუქმებულ იქმნება. (3—ნ.—2)

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

⁂ ტფილისის ქართველ ფარმაცევტებს განუზრახავთ ჩვენის ქვეყნის ყველა ქართველი ფარმაცევტები მოიწვიონ მონაწილეობის მისაღებად და შეადგინონ ერთი ამხანაგობა. ამხანაგობის აზრი და საგანია ივაჭრონ საოფთიაქო ნივთებით და დააარსონ საკუთარი აფთიაქი და ლაბორატორია. ეხლა ეს საქმე უვიც ხალხის ხელშია ჩავარდნილი და სასიამოვნოა, რომ მცოდნე კაცები ჰკიდებენ ხელს. გულითა და სულით ვუსურვებთ ქართველ ფარმაცევტებს განზრახული აზრის აღსრულებას.

⁂ გუშინ-წინ, 21 იანვარს, ქალაქის საბჭომ განაგრძო ქალაქის ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვა. განხილულ იქმნა რამდენიმე მუხლი.

⁂ იბეჭდება და ამ რამდენისამე დღის შემდეგ გამოვა იასე რაჭველის ახალი მოთხრობა „მეექვსე ნომერი“. ამ მოთხრობაში ჭარამაძის ცხოვრებაა აწერილი.

⁂ „გურიიდგან გვწერენ, რომ გურიის „შუამავალის“ ამხანაგობის კრება პირველ მარტისათვის არის დანიშნულია.

⁂ დიდმა მთავარმა ალექსანდრე მიხეილის ძემ საკუთრებად შეიძინა თურმე ის მამული, რომელიც სუხუმიდგან 9 ვერსის მანძილზეა, სუხუმ-ზუგდიდის გზა-ტკეცილის მახლობლად მდებარეობს და სახელად „დიოსკურია“ ეწოდება.

⁂ პრინცესა მიურატისამ მიჰმართა მიწად მოქმედების და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრის რწმუნებულს და სთხოვა შუამდგომლობა გასწიოთ, რომ ნება მოგვცენ უბა-ოდად შემოვიტანოთ საზღვარ-გარეთიდგან 120 ფუთი შაბიამანი და ამდენივე გოგირდი ჩემის ვენახების საწამლელადაო. ამ ბოლოს დროს იმდენი შაბიამანი და გოგირდი სადღდება ჩვენს ქვეყანაში, რომ კარგი იქმნება მთავრობამ ამ საქონელზედ დადებული ბაჟი მოსპოს, რომ უფრო იაფად დაუჯდეთ მეცხოვრებლებს.

⁂ ჩვენმა მკითხველებმა უკვე უწყიან, რომ მოქალაქეთა საზოგადოების ხაზინადარმა ბ. ნმა კონიევმა ამ საზოგადოების ფული გაფლანგა. ეხლა გუბერნიის სამმართველომ ამ დახარჯულის ფულის უზრუნველსაყოფელად დაადგინა შეჰკრას ბ. კონიევის უძრავი ქონება. კონიევმა თავისის მხრით გუბერნიის სამმართველოს მიართვა განცხადება, რომელშიაც ამბობს, რომ მე ფული სულაც არ გამიფლანგავსო და ბრალს ტყუილად მდებენ, რადგანაც დავთრების რევიზია კარგად არ იყო მოხდენილია.

⁂ გუშინ-წინ, 21 იანვარს, ბაქოს ქალაქის საბჭო შეიკრიბა ქალაქის მოურავის ამოსარჩევად. კრებას დაესწრო სულ 51 ხმოსანი. ბარათეგით დაასახელეს ბაქოს ოლქის საამართლოს თავმჯდომარე ბ ნი ეილა და ქალაქის მოურავის თანამდებობის აღმასრულებელი გამგეობის წევრი ბელიაევსკი. ხმოსნები ორ დასად გაიყვნენ, ერთი ადგილობრივის გაზეთის „კასპის“ გამომცემელის ჰაჯი-ზეინალ-აბდინ ტაგიევის მეთაურობით ეილას წინააღმდეგ იყო, მეორე ვაჭრების რასაკლოვისა და ატამანოვის მეთაურობით—ბელიავსკისა. როდესაც კენჭი უყარეს, ეილას 31 თეთრი და 20 შავი ამოუვიდა, ხოლო ბელიავსკის—28 თეთრი და 23 შავი. ამის შემდეგ დიდი კამათი გამოიწვია თავმჯდომარის წინადადებამ, რომ ორივე კანდიდატი წარუდგინოთ გუბერნატორს დასამტკიცებლად, რადგან ორივეს თითქმის თანაბარი რიცხვი კენჭისა ამოუვიდაო. ეს წინადადება ხმოსნებმა ჯერ ერთხმად მიიღეს, მაგრამ შემდეგ, როდესაც ტაგიევმა განაცხადა, რომ ბევრმა ხმოსანმა ვერ გაიგო თავმჯდომარის წინადადებაო, საბჭომ კენჭის ყრით გადასწყვიტა წარუდგინოს ქალაქის მოურავის თანამდებობაზედ დასამკიცებლად მხოლოდ ბ-ნი ეილა.

⁂ მიწათ-მოქმედების დეპარტამენტმა სთხოვა მინისტრს, რომ ნება მოგვეცით ამ წლიდგანვე დეპარტამენტის პრაქტიკანტებად ორი კაცი მივიწვეთო, რომელნიც საგანგებოდ შეისწავლიან ბამბის მოვლა-მოყვანის საქმესო. პრაქტიკანტებად მიიღებიან ისეთნი, რომელთაც საშუალო სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებელში აქვთ სწავლა-დამთავრებული. სანამ ბამბის მოვლა-მოყვანის საქმეს შეისწავლიდნენ (2 წლ. განმავლობაში), თვეში 50 მან. ჯამაგირი მიეცემათ და სხვა-და-სხვა საჭიროებისათვის 100 მან. პრანტიკანტებმა 5 წელიწადი უნდა იმსახურონ დეპარტამენტის ინსტრუქტორებად, როდესაც ბამბის ხელს კარგად შეისწავლიან. პრაქტიკანტებმა უნდა იმეცადინონ ყარაიაზის ბამბეულობის პლანტაციებთან აგრონომის ნ. პ. ტარატინოვის ხელ-მძღვანელობით.

⁂ მიწათ-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტრომ ამ დღეებში აცნობა აგრონომს ნ. პ. ტარატინოვს, რომ მიწათ-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრმა ნება დაგროთოთ შეიძინოთ იმიერ-კასპიის მხარეს 6 ვაგონი (3,600 ფუთი) ბამბის თესლი განჯისა და ბაქოს გუბერნიებში დასათესად და იმ ადგილების ბამბის თესლის გასაახლებლად, სადაც უკვე მისდევენ ბამბის თესვას. თესლის ყიდვა და მოტანა მიწათ-მოქმედების დეპარტამენტმა მიანდო ბ-ნს ნ. პ. ტარატინოვს, რომელმაც 300 ფუთი გლეხებს უნდა დაურიგოს მუქთად, იმდენად ჭეშმარიტებას დაცილებული შემთხვევითი სტატისტიკა. იმდენად უმართლოა საზოგადო აზრი თითო-ოროლა ცნობაზედ დასკვნილი. იმავე სტატისტიკას, თუ გნებავთ სულ წინაალმდეგ დასკვნამდე მივყევართ: შემჩნეულია სტატისტიკური ცნობებით, რომ იმ სახელმწიფოებში, სადაც ეს სასჯელი მოსპეს მთლად, ან შესაძჩნევად შემცირეს მისი ხმარება, დანაშაულობა არამც თუ არ გამრავლდა, არამედ ზოგ ადგილს შემცირდა კიდეც. ასეთი შედეგი ჰქონდა, მაგალითებრ, ევროპაში დამნაშავეთა მდგომარეობის შემსუბუქებას ახალ, უფრო ლმობიერ სისხლის კანონების შემოღებით. ტოსკანის საჰერცოგოში, სადაც სიკვდილით სასჯელი რამდენჯერმე ხანს გარდაგდეს, ხან კვლავ ისევ შემოიღეს, გერმანიის სწავლულმა მიტერმაიერმა გამოიკვლია რა დამოკიდებულება აქვს ამ სასჯელის შემოღება-მოსპობას ჩადენილ დანაშაულობათა გვარსა და რაოდენობაზედ იმ აზრს დაადგა, რომ სიკვდილით სასჯელი არ ამცირებს დანაშაულობათა რიცხვს და საზოგადო

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲛᲐᲪᲐᲠ ᲡᲐᲡᲯᲔᲚᲗᲐ ᲒᲐᲡᲯᲔᲚᲘ

(კავკასიაში ავადაყობის წინააღმდეგ ერთის კანონმდებლობითის განკარგულების გამო).

(შემდეგი *)

აი, როგორ არღვევენ ამ მუხლებს, და დიაღ სამართლიანად და აუცილებელად, ამ სასჯელის წინააღმდეგნი: 1) რაც შეეხება იმას, ვითომც ამ სასჯელს შიშის მოგვრის თვისება ჰქონდეს, უმეტესობა თანამედროვე კრიმინალისტთა ამ აზრის დასარღვევად ამბობს იგივეს, რაც ნათქვამი იყო ზემოდ სასტიკ სასჯელთა შესახებ, ესე იგი იმ აზრს ემყარება, რომელსაც სასჯელისაგან შიშის გამომწვეველ ძალად მიაჩნია არა მისი რაოდენობა, მისი სიდიდე და სიმკაცრე, არამედ მისი აუცილებლობა და რწმენა, რომდანაშაული არ დაიფარება და შესაბამი სასჯელი დაედებაო. როგორც სამართლიანად შენიშნავს პროფ. ტაგანცევი, მცირე რამ სასჯელი, რომელიც გარდუვალია, უფრო ძლიერ ჰმოქმედებს დამნაშავეზედ, ვიდრე ის მკაცრი, უწყალო სასჯელი, რომლის აცდენის იმედი აქვს ავკაცობის ჩამდენს... თუ ათ შემთხვევაში ცხრაჯერ არ სრულდება სიკვდილით დასჯა, მაშინ ამ სასჯელით დამუქრებას უფრო ნაკლები ზედმოქმედება აქვს, ვიდრე სპპატიმროთი დამუქრებას, თუ ეს უკანასკნელი აუცილებელია ყოველ დამნაშავისათვის.

შენიშვნა ამ პატივცემულ სწავლულისა დიაღ საფუძვლიანია: მართლაც და, რა თქმა უნდა, რომ სასჯელისაგან თავის დაძვრენის იმედი პატიების წყალობით ძლიერ ასუსტებს, აჭარწყლებს შიშის მომგვრელ თვისებას სიკვდილით დასჯისას.

გარდა ამისა, როგორც წინადაც ვთქვით, ხალხი, ჰხედავს რა ხშირად ამ სასჯელის ასრულებას, ეჩვევა ამ სანახაობას, გრძნობა უჩლუნგდება. „შეკრებილ ცნობებიდგან სჩანსო, ამბობს მეორე რუსის მეცნიერი, პროფ. კისტიაკოვსკი, რომ იმ ქვეყნებში, სადაც სიკვდილით დასჯა ერთობ განვითარებული, ხშირი იყო, ბევრნი იმ დამნაშავეთაგანი, რომელთაც სიკვდილი ჰქონდათ გადაწყვეტილი, წინად თვით დასწრებიან ამავე სასჯელის აღსრულებას. მაგალითებრ, ბრისტოლელი მღვდელი რობერტსი გვარწმუნებს, რომ იმ 167 დამნაშავეთა შორის, რომელთაც დარიგება მივეცი უკანასკნელად სასჯელის აღსრულების წინ, 161 აღიარა,—სიკვდილით დასჯას დავსწრებივართო. ეს შესანიშნავი საბუთია და ამტკიცებს სიკვდილით სასჯელის უძლურებას შიშის მოგვრის მხრივ“. ინგლისში, როდესაც ჰმოქმედებდა კანონი სიკვდილით დასჯისა ხუთ შილინგზედ მეტის ქურდობისათვის, ჯიბგირეა, სარგებლობდნენ რა ხალხის სიმრავლით, იქვე სარჩობელასთან არხეინად განაგრძობდნენ თავისს ჩვეულებრივ საქმეს. იმავე სახელმწიფოში ბევრი იმისთანა ოჯახი მოიპოვება თურმე, სადაც პაპა, მამა, შვილი,—ყველა ესენი ჯალათის ხელით მომკვდარან და სადაც, მაშასადამე, სიკვდილით სასჯელს არავითარი დამაშინებელი მნიშვნელობა არა ჰქონია[1]).

2) ის სტატისტიკური ცნობები, რომელთაც ჰხელმძღვანელობენ ზოგნი მომხრენი სიკვდილით დასჯისა, იმ აზრის დასასაბუთებლათ, ვითომც ამ სასჯელის მოსპობას თანმოსდევს დანაშაულობათა გამრავლება,—ამ შემთხვევაში არაფერს ამტკიცებენ მინცა-და-მინც. საქმე ის არის, რომ იმათი სტატისტიკა შინაგან სიმართლე-სინამდვილეს მოკლებულია, არ ეთანხმება მეცნიერულ სტატისტიკურ მეთოდის მოთხოვნილებას: იმათ მიერ დავიწყებულია გარემოება ხალხის გამრავლებისა, სხვა-და-სხვა სოციალური ვითარება და ზოგიერთი სხვა გარემოებაც, რომელთაც ესა თუ ის გავლენა აქვს დანაშაულობათა გამრავლებაზედ. ცხადია, თუ ყოველი ეს მიეიღეთ მხედველობაში, მაშინ მათ მიერ მოყვანილი ცნობები არაფრის საბუთი არ იქმნება. ესეც არ იყოს, იმ ორიოდე ცნობას, ან რის დამტკიცება შეუძლია? ვინ არ იცის, რომ რამდენადაც სარწმუნოა სტატისტიკური დასკვნა, მრავლის მაგალითზედ დამყარებული,

[1]) იხ. ტაგანცევის: „Лекціи по угол. пр.“ ნაწ. IV, გვ. 1445 და ფოინიცის: „Ученіе о наказ.“, გვ. 148.

*) იხ. „ივერია“ № 15.

თითოს არა უმეტესს 3 ფუთისა, და დაავალოს ანგარიშის წარდგენა ამ თესლით სარგებლობის შესახებ. დანარჩენი თესლი კი უნდა ჰყიდოს, ფუთი 70 კაპ. ამასთან თესლის გამყიდველმა შესაფერი ცნობები უნდა შეატყობინოს მყიდველს ბამბის მოვლა-მოყვანისა.

⁂ ახალქალაქიდგან სწერენ გაზ. „ტფ. ფურც.“, რომ მეტად უცნაური წესები არსებობს ადგილობრივ სასამართლოშია. მოსამართლე 9 საათისთვის იბარებს ხალხს და საქმის გარჩევას კი 12 საათზედ შეუდგება ხოლმე, რის გამოც ხალხი მთელი დღე უქმად ჰკარგავს დროს სასამართლოს წინ. ხან-და-ხან მოსამართლეები საქმეებს ღამ-ღამ არჩევენ ხოლმე და გლეხები იძულებულნი არიან ქალაქში დარჩნენ და აუარებელი ხარჯი გასწიონონ.

⁂ გაზ. „Свѣтъ“-ი სწერს, რომ ტფილის-ყარსის რკინის გზას გუმბრიდგან და ერევნიდგან ჯულფამდისაც გაიყვანენო.

⁂ გაზ. „Чер. Вѣст.“ სწერს, რომ პოლიტეხნიკუმის მაგიერ კავკასიაში სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი რამდენისმე სპეციალურის განყოფილებით იქმნება დაარსებულიო. რომელ ქალაქში იქმნება დაარსებული ეს ინსტიტუტი, ჯერ გამორკვეული არ არისო. გაზეთი არ ამბობს, საიდგან და როგორ გამოსძებნა ეს ამბავი.

⁂ ბათომი. ქუთაისის სამხედრო გუბერნატორის განკარგულებით შემდგომი სასანიტარო აღმასრულებელმა კომისიამ დაადგინა სთხოვოს ბათომში მყოფ ექიმებს აცნობონ ხოლმე ქალაქის ექიმს, როდესაც ვინმე სახადით გახდება ავად. ქალაქის ექიმი კიდევ ვალდებულია ეს ამბავი სასანიტარო ექიმს და ქალაქის გამგეობას აცნობოს ხოლმე. სახადიანის ავადმყოფების მოსარჩენად და საერთოდ სახადის მოსპობის საქმის უკეთ მოსაწყობად კომისიამ დაადგინა დაიქირავოს სახლი და იქ საავადმყოფო გამართოს სახადის ავადმყოფთათვის. საჭირო მასალა გადაწყვეტილია ქალაქის ხარჯით შეიძინონ.

⁂ მთის ოსები (კავკაზის მაზრა). ძველი წელი არაფერით სასიამოვნო მოსაგონი იყო აქეთ. თითქმის ყველაფერით ნაკლები და გულ-ნატკენი დაგვტოვა: ქერით, თივით, ჩალით და სხვით. ზამთარი ხომ წელს არა-ჩვეულებრივია: წყლები გაჰყინნა, შეგუბდა, აფუვდა და ბევრგან გზები აგერ თითქმის თვე ნახევარია შეკრულია. მთის ოსებს გაუძნელდათ ბარიდგან საზრდოს მოტანა და დიდად შევიწროებულნი არიან. ბარადაც წელს თივა ძალიან გაძვირდა. ურემი თივა, რომელიც წარსულ წელს მანეთად, ექვს აბაზად ფასობდა, წელს ოთხ ხუთ მანეთადა ჰფასობს. სიმინდის ფასმაც შესამჩნევად აიწია ბარის ოსებში.

⁂ ს. ტარხნისი, (გორის მაზრა). ღლიახვის ხიდს არა მგონია მალე ვინმე გულშემატკივარი გამოუჩნდეს!.. თუ მალე არ ალაგდა, აუარებელს ახალთ-ახალს მასალას გაზაფხულის თავ-მოგიეიანებული ლიახვი მტკვარსა და შემდეგ ტფილისს ქალაქსაც უჩვენებს; უხიდობის გამო აუარებელი ხალხი, მთელი საბოქაულო, მოსწყდება სამაზრო ქალაქს და მასთან ტფილისს. დრო-ა, დროა, ვისაც-კი რითიმე შეუძლიან, მალე მიეშველოს ამ ხიდს, თორემ მერე გვიან იქნება!

ჩვენს საზოგადოებისა და ადმინისტრაციის გულ-გრილობა იქამდის მივიდა, რომ თითქმის საცალ-ფეხო გზაც-კი მოგვეცა ათიოდე ორ-არშინიან ფიცრის გადების გამო. მაგრამ ღმერთმა უშველოს იმ უცნობს, რომელიც რაღაც საქმის გამო ქალაქიდგან ამოსულიყო ცხინვალში. დაინახა რა ღვთის ანაბარად დაგდებული ხიდი, პატრონობა გაუწია: ფურგალი ჩამოიყვანა დაბიდგან, თან ფიცრები ჩამოიტანა, მშვენიერი საცალფეხო გზა გაგვიკეთა და ჩვენს მაღლში ჩადგა. ყველა გამვლელ-გამომვლელი იმ უცნობის კაცის ლოცვაშია. იმდენი, ეხლა მაინც არის შეიტკივეს თავს, ვინც მოვალეა საზოგადო გაჭირებას უწამლოს რამე.

⁂ ჯავსეთი. აქ ოთხი სოფელია ქართველებისა, რომლებიც ნამდვილს ქართველებით არის დასახლებული, მაგრამ დღეს-კი ამ სოფლის მკვიდრნი თავიანთ თავს ფრანგებს უწოდებენ, იმათი დედა-ენა თათრულია, სარწმუნოებით ქრისტიანები არიან — კათოლიკენი, ხოლო ეკკლესიაში სომხურად უწირავენ სომეხ-კათოლიკეთა მღვდელნი, სახელსაც ნათლობის დროს სომხურს ანთანებენ: პოღოს, საქულ, კარაპეტ და სხვ. ეს იმიტომ, რომ ქიმნი და კალენდრები ვენეტიკიდგან მოსდით სომეხ-კათოლიკე მიხიტარიანცისაგან შედგენილი. დღე დღეზე ეს ხალხი სომხდება, თუმცა მრავალი ნიშანია დღესაც, რომ ესენი ქართველები არიან — თავიანთვის ქართულად ჭლოცულობენ, ქართულს მარხვას ინახავენ და სხვ.

⁂ ს. ქვემო-მაჩხანი. დღეს სიღნაღის მაზრაში დიდი მოთხოვნილებაა ქალების პირველ-დაწყებითის სწავლა-ცოდნისა, მაგრამ ამ დიდს მოთხოვნილებას ნაასლადაც ვერ აკმაყოფილებს თითო-ოროლა სამინისტრო და სამრევლო სკოლა, რადგანაც ისინი ვატებსაც არა ჰყოფნით. პატარა ქალები-კი, რომელნიც უნდა გახდნენ თავისს დროზედ ცოლები, დიასახლისები და მომავალ თაობის აღმზრდელნი დედები — სრულად უსწავლელნი და უცოდინარნი რჩებიან ჩვენდა სამწუხაროდ. „დაბადებიდგანვე მიგვაჩერეთ კარგ-მცოდნე დედებს და ისინი აღუზრდიან ქვეყანას კარგს შვილებსო“, სთქვა ფიდოროფოსმა, და როგორ აღუზრდიან საქართველოს კარგს შვილებს ის ყოველად უვიცნი დედანი, რომელნიც თავიანთ პატარა „ვარდის კონას“ აკვნის რწევაშივე არ უმღერიან პოეტის იმ „ნანას“, სადაც დედა ამასაც ეუბნება თავის „ანგელოზ გვრიტს“: „მას დედის ძუძუ ტკბილი შხამადაც შეჰრგებია, მამულისთვის სიკვდილი ვისაც დაჰხარებია“. დიად, ბევრი რამ სიკეთე შეუძლიანთ ქვეყნისათვის კარგ-მცოდნე დედებს და დიდად გვიჭირს ჩვენ — ქიზიყელებსაც დედათა სკოლები, რის გამოც ბნაა დ. მაჩხანელმა შესწირა ამ დღეებში ქვემო-ქიზიყელებს ას თუმნად ღირებული თავისი საკუთარი შენობა-ადგილი ქალთა სასწავლებლად. ეს ამბავი ადგილობრივ ეკლესიაში ნინოობის წინა საღამოს სრულდება ლოცვა და ღამის თევით ცისკარი პურის კურთხევით და ზეთის ცხობით და თვით ნინოობას წირვა ქართულს ენაზედ. ეს ერთად-ერთი დღეა, როცა ქართულად კითხულობენ მოსწავლენი, სხვა დროს მოსწავლეებს არა აქვთ შემთხვევა ქართულად საეკკლესიო წიგნების კითხვისა და ვარჯიშობისა. რასაკვირველია, ამისთანა გარემოებაში საქმის გამომწყვდევა სანატერელ დღედ ჰქმნის მოსწავლეთათვის ნინოობას. სამწუხაროდ მიჩნიათ, რომ წელიწადში ერთხელ არის... საგალობლებიც ყოველივე ქართულად იგალობა მოსწავლეთა ხორომ გალობის მასწავლელის მ-ნ სულხანშვილის ლოტბარობით. ასე სრული საგალობლებით ღამის თევითი ცისკარი და ზეთის ცხება ჯერ ამ ეკკლესიაში არ შესრულებულა ქართულად, რისთვისაც დიდის მადლობის ღირსია გალობის მასწავლებელი. ბევრი იმისთანა საგალობელი შეასრულა ხორომ მშვენივრად, რომელიც აქამდის არც ვიდა, არც კარგად არ უგალობნიათ. მგალობელთა ხოროს მწყობრს გალობას ამშვენებდა ამავე ეკკლესიის მღვდელის მ. ნარეკლიშვილის კილოიანისა და შეფერებულის ხმით წარმოთქმული მშვიდობიან ასამაღლებლები. ეტშარიტად სასიამოვნოა მ. ნარეკლიშვილის წირვა-ლოცვის მოსმენა როგორც ქართულად, ისე რუსულად. იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ მღვდელიცა და ლოტბარიც მეცადინეობას არ მოაკლებენ, როცა შემთხვევა მიეცემათ, დაატკბონ სამშობლო კილოებით დამსწრე ღვთის-მმოსავთა სმენა.

ბ) აქ დედათა წმ. ნინოს სასწავლებლის გამგეობას ჩვეულებად აქვს ამ დღეს შუადღისას აქტისა და საღამოზედ სამაგშო საეკეკვო საღამოს გამართვა. დიდი ხანია, ამ სასწავლებლის დარბაზს არ უნახავს ამდენი ხალხი, რამდენიც წელს დაესწრო აქტს! ეტყობა, ახალი გამგეობა ბეჯითად და ყურადღებით ჰმოქმედებს. სასწავლებლის მოძღვარმა მ. შიუკაშვილმა წირვის დასასრულს

უშიშრობასაც ვერა ჰყოფს უზრუნველსაო. აი, კიდევ რა დასცინეს დაადგა (ეს ცნობა მოჰყავს ერთ რუსის კრიმინალისტს) კომიტეტი, რუსეთში დაარსებული 1817 წ. იმის განსახილველად, მათ-რახის მაგიერ რომელი სასჯელი უმჯობესი იქმნება შემოღებულ იქმნას. „სასტიკ სასჯელთა თან-და-თან შესუსტებას, კომიტეტის აზრით, შედეგად ჰქონდა არა მომატება, არამედ შემცირება დანაშაულობათა რიცხვისა“.

3) შემდეგ, რათა დამნაშავემ რეციდივი არ ჩაიდინოს, ანუ, სხვანაირად რომ ვსთქვათ, განმეორებით არა დაეშაოს რა, საკმარისია გამასწორებელ სასჯელთა ხმარება, რა გორიც არის მაგალითად სპაყრობილეში დამწყდეგა. მაინც-და-მაინც მძიმე დანაშავეს სამუდამოდ მოაკლით თავისუფლება და რეციდივის შიში ; თავის-თავად გაჰქრება. სჩანს, რეციდივის აცილება სხვა, მართლმსაჯულების უფრო შესაფერ ღონისძიებითაც შეიძლება და სიკვდილით დასჯა აუცილებელ საჭიროებას არ შეადგენს. რაც შეეხება გაქცევას, პატიებას დამნაშავისას, ეს ხომ იმისთანა გარემოებაა, რომელთა აცილება ძლიერ ადვილია. ესეც უნდა ვთქვათ, ან რა საწყაულით უნდა ვხელმძღვანელობდეთ იმის გამოსაკნობად, რომ ესა-და-ეს კაცი საში-შარია საზოგადოებისათვის და ის-კი არა? გვეტყვიან, ყურადღება იმას უნდა მიაქციოთ, მძიმე დანაშაულია ჩადენილი თუ არა, ესე იგი ხასიათს ბოროტ-მოქმედებისასა. ასეთი საზომი არ იქმნება სწორი, რადგან, როგორც გვაჩვენებს პრაქტიკა, ურჩობა, გაუსწორებლობა, მოურჯულებლობა სრულიადაც არ შეადგენს აუცილებელ და განსაკუთრებულ ოვისებას დიდ დამნაშავეებისას; პირიქით, ასეთი თვისება უფრო შენიშნულია მცირე, ფვრილმან დამნაშავეთა შორის.

4) რა საჭიროა, რომ სასჯელი უეჭველად სამგიერო იყოს რომელისმე დიდის დანაშაულისა? რა საჭიროა, სიკვდილს უეჭველად სიკვდილი წაეუყენოთ? ასეთი თვალთა ხედვის ისარი, როგორც აბსოლუტი იდეის განხორციელება, უარ-ყოფილ უნდა იქმნას: ამს ილუტი დედა-ბაზრები, რომელთაც ჰმოძღვრობდნენ გეგელი, კანტი, შტალი და სხ. თავისს ფილოსოფიაში, მართლ-მსაჯულების საქმეშიც ისე უნიადაგოა და უსარგებლო, როგორც სხვა საქმეში. ყოველი მკვლელი, ამბობს ბერნერი, დასჯილი უნდა იქმნეს სიკვდილით, მაშ ყოველი პატიება დამნაშავისა დანაშაულიაო. თეორია მაგიერის გადახდისა: „სიცოცხლე სიცოცხლისათვის“, „სისხლი სისხლისათვის“ ჩვენ დროში სრულიად უაზროა.

5) ამიტომაც მაგიერის გარდახდის გრძნობის დასაკმაყოფილებლად სრულიად მეტია სიკვდილით დასჯა. თანამედროვე კაცობრიობა იმდენად განვითარებულია გონებრივადა და ზნეობრივად, რომ სისხლისათვის სისხლს აღარ თხოულობს, უფროსერთ შემთხვევაში გრძობა დაშავებულისა ჭკმაყოფილდება სხვა საშუალებანით, უფრო ლმობიერ და დამიანურ დასჯით. საზოგადოებაც ხშირად ისე განუსჯელად, როგორც ეს ძველად იყო, არ უცქერის დანაშაულს, მხედველობაში აქვს ათასნაირ ბრალის შემამსუბუქებელი გარემოება და ამიტომ არა იშვიათად სულ მცირედის სასჯელით ჭკმაყოფილდება რაიმე დიდის ბოროტ-მოქმედების ჩამდენის დასასჯელად.

6) დასასრულ, უკანასკნელი მუხლიც ირღვევა იმითი, რაც თანამედროვე იურიდიულ მეცნიერებამ კაი ხანია თითქმის უცილობელ ჭეშმარიტებად აღიარა: ზნე-გაუსწორებელნი დამნაშავენი არ არსებობენ ქვეყანაზედ. ყოველის ცუდის ხასიათის გასწორება შესაძლებელია, ამისათვის ბევრნაირ საშუალებას ასახელებენ: სწავლას, შრომის მიჩვევას ეგრედ წოდებულ „პენიტენციალურ სისტემას“ და სხ. და სხ.

ყოველსავე აქ აღნიშნულს სიკვდილით დასჯის წინააღმდეგნი თავის მხრივაც უმატებენ სხვა დამამტკიცებელ საბუთებს, რომელიც არავითარს ეჭვს აღარ სტოვებს მისის უსარგებლობისა და მავნებლობისას. მათ მიერ წარმოდგენილი საბუთები ერთობ ბევრია, ასე რომ ყველას ჩამოთვლა მეტად მიგვაჩნია

ბილი საქალებო სკოლისათვის, სადაც პირველ დაწყებით სწავლასთან ერთ-კერვისა და რთვა-ქსოვის კურსებიც იქმნება მოზრდილთათვის. ხსენებულ შენობის გადასაკეთებლადაც ერთ კლასის მოსაწყობად შესწირა ბ ნმა ტრიფონ ჯამასპიშვილმა 100 მანეთი. იმედი გვაქვს, ამ სასიქადულო საქმის განსახორციელებლად და წეს-რიგიანად მოსაწყობად სხვა შეგნებულნი და შეძლებულნი ქიზიყელნიც არ დაიშურებენ ორიოდე გროშს.

⁂ ამას წინად გორის მაზრის სოფ. ნოსტეს მცხოვრებელთ შაქრო გომაძეს და თეფო სიდომნიძეს მოუვიდათ ჩხუბი, რომლის დროს გომაძემ ისე მაგრა შემოჰკრა ცულ სიდომნიძეს, რომ ამ უკანასკნელმა სული იქვე განუტევა.

⁂ ამიერ-კავკასიის რკინის გზის ბორჯომის, ჭიათურისა და ტყიბულის ბუოებზედ ლიანდაგი გაწმენდეს და მატარებლებმა უკვე დიწყეს სიარული.

⁂ ნიკოლოფოლის ქუჩაზედ, ნიკიფოროვის სახლში მცხოვრებელმა მარიამ ბოლოტოვისამ ჰოლიციას გამოუცხადა, რომ 19 ივნვარს ჩემი 19 წლის ქალი მარიამ ფოსტაში გავგზავნე წერილის ჩასაგდებად და მას შემდეგ აღარ დაბრუნებულაო.

⁂ ᲑᲝᲠᲘ. 21 ივნვარს, შუადღის 12 საათზედ, როდესაც საკონლის მატარებელმა № 21 გაიარა მე 224 ვერსზე, ლიანდაგის მეფარაჯემ ჰნახა მკლავ-მოწყვეტილი ივანე მატარებლის კონდუქტორი ათანასე ზიბაროვი, რომელიც მატარებლიდგან გადმოვარდნილიყო და ვაგონებს შუა ჩავარდნილიყო. დაშავებული ტფილისის საავადმყოფოში გაგზავნეს.

⁂ ᲧᲕᲘᲠᲘᲚᲘ. 20 ივნვარს, ღამის 10 საათზე, მე 112 ვერსზე უცაბედად ბაში ჩავარდა და დაიჩინა ქუთაისის გუბერნიის, შორაპნის მაზრის, სოფელ ჩხარის მცხოვრები გულიან ფანჩულიძე.

ᲧᲕᲘᲠᲘᲚᲘ ᲗᲔᲚᲐᲕᲘᲓᲐᲜ

14 ივნვარი.

თუმცა ზემო კახეთი აწ მანათობელ ნინოებს უფრო თაყვანსაცემს, ვიდრე ქართველთა განმანათლებელს წმ. ნინოსა, მაგრამ თელავში ყოველ წელიწადს 14 ივნვარს მაინც იმეორება ორი იმისთანა გარემოება, რომელიც საკმაოდ მტკიცედ აღნიშნავს ხოლმე ამ სასიქადულო დღესასწაულს:

ა) აქ სასულიერო სასწავლებლის ეკკლესიაში ნინოობის წინა საღამოს სრულდება ლოცვა და ღამის თევით ცისკარი პურის კურთხევით და ზეთის ცხობით და თვით ნინოობას წირვა ქართულს ენაზედ. ეს ერთად-ერთი დღეა, როცა ქართულად კითხულობენ მოსწავლენი, სხვა დროს მოსწავლეებს არა აქვთ შემთხვევა ქართულად საეკკლესიო წიგნების კითხვისა და ვარჯიშობისა. რასაკვირველია, ამისთანა გარემობაში საქმის გამომწყვდევა სანატერელ დღედ ჰქმნის მოსწავლეთათვის ნინოობას. სამწუხაროდ მიჩნიათ, რომ წელიწადში ერთხელ არის... საგალობლებიც ყოველივე ქართულად იგალობა მოსწავლეთა ხორომ გალობის მასწავლელის მ-ნ სულხანშვილის ლოტბარობით. ასე სრული საგალობლებით ღამის თევითი ცისკარი და ზეთის ცხება ჯერ ამ ეკკლესიაში არ შესრულებულა ქართულად, რისთვისაც დიდის მადლობის ღირსია გალობის მასწავლებელი. ბევრი იმისთანა საგალობელი შეასრულა ხორომ მშვენივრად, რომელიც აქამდის არც ვიდა, არც კარგად არ უგალობნიათ. მგალობელთა ხოროს მწყობრს გალობას ამშვენებდა ამავე ეკკლესიის მღვდელის მ. ნარეკლიშვილის კილოიანისა და შეფერებულის ხმით წარმოთქმული მშვიდობიან ასამაღლებლები. ეტშარიტად სასიამოვნოა მ. ნარეკლიშვილის წირვა-ლოცვის მოსმენა როგორც ქართულად, ისე რუსულად. იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ მღვდელიცა და ლოტბარიც მეცადინეობას არ მოაკლებენ, როცა შემთხვევა მიეცემათ, დაატკბონ სამშობლო კილოებით დამსწრე ღვთის-მმოსავთა სმენა.

ბ) აქ დედათა წმ. ნინოს სასწავლებლის გამგეობას ჩვეულებად აქვს ამ დღეს შუადღისას აქტისა და საღამოზედ სამაგშო საეკეკვო საღამოს გამართვა. დიდი ხანია, ამ სასწავლებლის დარბაზს არ უნახავს ამდენი ხალხი, რამდენიც წელს დაესწრო აქტს! ეტყობა, ახალი გამგეობა ბეჯითად და ყურადღებით ჰმოქმედებს. სასწავლებლის მოძღვარმა მ. შიუკაშვილმა წირვის დასასრულს

ულ, ბეჯითობა ბევრ ადგილებზედ ბევრ ნაირ ბრალებს ეტყვიან ხალხსა. ეს ბრალები

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დარბაზში სამადლობელი პარაკლისი გართდაიხადა. რის შემდეგაც უმოძღვრა მოსწავლეებს, თუ რა არის ᲭᲔᲨᲛᲐᲠᲘᲢᲘ განათლება. პარაკლისის დროს მოსწავლეთა ხორო ძალიან მწყობრად ჰგალობდა გალობის მასწავლებლის ბ-ნი მამალაძის ლოტბარობით. შემდეგ გამგეობის მდივანმა და ხაზინადარმა ბ-ნმა ზისერმანმა წაიკითხა ვრცელი ანგარიში, რომელმაც ნათლად დაანახვა საზოგადოებას სასწავლებლის ქონებრივი მდგომარეობა. როგორც ანგარიშიდან სჩანდა, ყველაზედ მეტად სიღარიბე დასტყობია სასწავლებლის წიგნთ-საცავს, რომლის გამდიდრებასაც ახალი გამგეობა ჩვეულებრივის გულ მხურვალებით შესდგომია. სხვათა შორის ერთი მოულოდნელი ცნობაც იყო ანგარიშში აღნიშნული. სასწავლებლის დამაარსებელს, ნეტარ ხსენებულს კნეინა ვარანცოვისას 10,000 მან. შეუწირავს, რომლის სარგებელიც უნდა ყოველ წლივ მოჰხმარებოდა სასწავლებელში სრულის ხარჯით მყოფთ. აგრეთვე შეწირული თავ. დიმიტრი ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲘᲡᲐᲒᲐᲜ 2,000 მან. და თელავის საზოგადოებისაგან 300 მან. სარგებელიც იმავე დანიშნულებისა ყოფილა. 1894 წ. ყველა ეს ფული მოუთხოვნია კნ. ე. ბ. შერემეტიევისას სასარგებლოდ და დასაცველად ბანკში შესატანად. შეუტანია კიდეც, ხოლო მას შემდეგ სასწავლებელს აღარც ერთი გროში სარგებელი აღარ მიუღია. ამ სარგებლით სამი ქალი იზრდება პანსიონში. გამგეობა იძულებული შექმნილა ეს ქალები საქველ-მოქმედო შეწირულებით ჰზარდოს, რადგანაც სარგებელი არ ეძლევა აგერ უკვე მესამე წელიწადია. დასასრულ გამგეობა მადლობით იხსენიებდა ღირსეულად ყველას, ვისაც შემწეობა აღმოუჩენია მისთვის, როგორც, მაგალითებრ მაზრის უფროსს ბ-ნს განსეგიჩს, მაზრის უფროსის თანაშემწეს ბ-ნს ზისკრმანს დაუღალავი შრომისა და დახმარებისათვის და ბ-ნ შირსკის საქმის წარმოებისათვის. აგრეთვე მადლობა მიუძღვნა გამგეობამ სასწავლებლის ზედამხედველს ქ-ნ ნიკოლაევსკისას დედობრივის ზედამხედველობისათვის, მასწავლებელ და აღმზრდელ ქალებს კნ. წულუკიძისას, ქ-ნთ შიუკაშვილისას, ჩაჩიკაშვილისას და აღნიაშვილისას გულ-მოდგინე სამსახურისათვის, ზედამხედველს ბ-ნს მაკნიკოვს უანგარო შრომისათვის და სხვათა.

საღამოს 6 საათიდგან დაიწო საბავშო საცეკვაო საღამო, რომელსაც დიდ-ძალი სტუმრები დაესწრნენ. დიდი ხანია, ასე მხიარულად არა ყოფილან ბავშვები, რომელთა გართობა-გამხიარულებაში, ყველანი იღებდნენ მონაწილეობას და ყველაზედ მეტად თავ. იური ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲔ, რისთვისაც იგი გულწრფელის მადლობის ღირსია.

ნადიკვრელი

წერილი ახალ-სენაკიდგან

12 ივნვარი

სიამოვნებით აღვნიშნავთ იმ გარემოებას, რომ ახალ-სენაკში გურიასამეგრელოს საეპარქიო საბჭოს სენაკის განყოფილების თავმჯდომარის ბლაღოჩინი მღ. მ. არისტარხოს კალანდარიშვილის თაოსნობით და იმ განყოფილების წევრების, განსაკუთრებით სენაკის მაზრის უფროსის თანაშემწის ბ-ნი. ლაზარენკოს და სამეგრელოს სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებ. ბ-ნ ს. შ. ძიმისტარაშვილის დახმარებით დაარსდა აქ სამრევლო საეკლესიო საქალებო სკოლა. კვირას, 11 ივნვარს, აკურთხა სკოლისათვის დროებით ნაქირავები სახლი თვით მ. ბლაღოჩინმა საბჭოს განყოფილების წევრის მღ. მ. ელიიავის და სხვა სამღვდელოებთან ერთად. სკოლის კურთხევას დესწრნენ საეპარქიო საბჭოს წევრნი ბ-ნი დ. ი. ალადაშვილი და ბლაღ. მღ. ანტონ კეკელია. განყოფილების ყველა წევრნი, სამეგრელოს სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებელნი და მრავალი ქალი და კაცი. სკოლის კურთხევის დროს ჭგალობდა სამეგრელოს სასულიერო სასწავლებლის მოსწავლეთა ხოლო ბ-ნ ვალერიან გეგეჭკორის ლოტბარობით. კურთხევის შემდეგ ბლაღ. მღ. არისტარხოს კალანდარიშვილმა წარმოსთქვა გარემოების შესაფერი მოკლე სიტყვა, რომელშიაც აუწყა საზოგადოებას ახალის სკოლის დაარსების მნიშვნელობა. ამავე დღეს მოსწავლეთა რიცხვი 43 იყო და, რა თქმა უნდა, ეს რიცხვი ერთი სამად აიწევს, მით უმეტეს, რომ ამ სასწავლებელში სხვა საგნებთან ქართული ენასაც ფართო გზა ექმნება.

მასწავლებლად მოწვეულია ქუთაისის საქალებო გიმნაზიაში კურს დასრულებული ან. ვ. ლომინაძის ასული. სამღვრთო სჯულის სწავლება იკისრა თვით ბლაღ. არ. კა—ლმა, ქართულ გალობისა უსასყიდლოდ სამეგრელოს სასულიერო სასწავლებლის მასწავ. ბ-ნმა დიმიტრი ᲭᲚᲐᲙᲐᲜᲘᲫᲔᲛ, რუსულისა—ამავე სასწავლებლის მასწავლებელმა ბ-ნმა ვალერ. გეგეჭკორმა. სამეურნეო ნაწილისა, ე. ი. ᲧᲐᲭᲘᲡ მოვლა-მოშენებისა, მეფუტკრეობისა და სხვის სწავლება აღუთქვა სამეგ. სას. სასწავ. მასწავ. სპირიდონ მატარაძემ. ერთის სიტყვით, ისეა ყოველივე საგნები დარიგებული, რომ ექვი არ არის, ახლად დაარსებული სასწავლებლის ბედ-იღბალი კარგად წავა და ჩვენც ვუსურვოთ მოთავეებს, რომ საქმე კარგად წაეყვანოთ.

სხვათა შორის, კურთხევის დღეს მოსწავლეებისთვის დასარიგებლად სამეგრელოს სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებელთ მღ. ვლადიმერ ელიავამ, ნიკოლოოზ თუთბერიძემ, ტროფიმე ᲯᲮᲝᲗᲐᲛᲠᲘᲫᲔᲛ და სამაზრო სამართველოს მოხელემ პეტრე მალნარაძემ შემოსწირეს საკმაო რიცხვი რუსულ-ქართული რვეულებისა, კალმებისა და კალმის ტარისა, ყარანდაშები და სხ., რომელიც ᲯᲕᲠᲔᲑᲗᲐᲜ ერთად დაურიგდა კურთხევის დღეს მოსწავლეებს. ამას გარდა ბ-ნ ირაკლი ა. კალანდარიშვილმა იკისრა ერთის ღირიბის მოსწავლის თავისი ხარჯით აღზრდა.

ამმავი სკოლის დაარსებისა ყველას სასიამოვნოდ დარჩა, რადგანაც ახლად დაარსებულ სასწავლებელში ქართულ ენის სწავლებასაც ფართო გზა ექმნება, როგორც სხვა საგნებს. მართალია, აქ არსებობს სამინისტრო საქალებო სასწავლებელი, მაგრამ ეს ორი წელიწადია, რაც ქართულის ენის სწავლება განდევნილ იქმნა, რის გამოც აქაურები ძალიან უგულოდ ეკიდებიან ამ სასწავლებელს.

დაბა ᲯᲝᲗᲔᲚᲘ

(მოწერილი ამბები)

ᲒᲝᲚᲒᲝᲗᲐ. 15 ივნვარი. გომბორში სცხოვრობენ სამსახურს გარეშე მყოფნი რუსის სათადარიგო ᲯᲐᲠᲘᲡ კაცები, რომელთა რიცხვიც დღეს ასს კომლს აღემატება. ვერ წარმოიდგენთ, რა ლამაზათა სცხოვრობს ეს ხალხი. შიგნით-გარეგდგან თეთრად გალესილი კოხტა სახლები უდგათ. ყოველს სახლს მინის სანათურები აქვს დატანებული და შინ თუნუქისა, ან კედლის ღუნელები აქეთ. მამულის შესამუშავებლად ჰხმᲐᲠᲝᲑᲔᲜ ადვილ სამეურნეო იარაღებს, ახალის სისტემის გუთნებს. აქა სდგას გრენადერთა ᲯᲐᲠᲘ, არის მართლ-მადიდებელთა ეკკლესია, სამრევლო სასწავლებელი და 5 თუ 6 საწვრილ-მანო-სამაკიტნო დუქანი. დღემდის როგორც უნდოდათ, ისე ვაᲭᲠᲝᲑᲓᲜᲔᲜ, მაგრამ ეხლა-კი ბოლო მოეღო ამათ ნავარდს. გომბორელებმა კარგად შეიგნეს მთავრობის განკარგულება, რომ ᲩᲐᲩᲘ-მოვავრეთ ნება არა აქვთ სოფელში დუქანი გაᲮᲛᲐᲠᲝᲗᲜᲔ სოფლის ნება-დაურთველადაო, და სისრულეშიც მოიყვანეს ეს განკარგულება. ამ ჟამად აქ მხოლოდ ერთი დუქანი-ღა ღია, სხვები დაიკეტა, რადგან არ უნდოდათ გადაეხადათ ის, რასაც სოფელი სთხოვდა.

მგონი არსად კახეთში არ იყოს ისეთი ნიუხვე თოვლისა, როგორც აქაა. რამდენადაც სასიამოვნოა გომბორის ᲩᲣᲠᲛᲣᲗᲝᲕᲐᲜᲘ მთებზედ მოგზაურობა ზაფხულობით, იმდენად არა სასიამოვნოა აქ სიარული ზამთრობით. ᲮᲨᲘᲠᲐᲓ ქარ-ᲑᲣᲥᲘᲡᲐ და ნამქერისაგან გზა იკვრის, რადგან რამდენისამე საᲫᲔᲜᲘᲡ სიმაღლეზედ სᲫᲔᲕᲡ ხოლმე თოვლი. ეხლაც გზის ორივე მხარეს რამდენისამე საᲫᲔᲜᲘᲡ სიმაღლეზეა თოვლი აყუდებული. ისევ გამალებული თოვლის ბარდნაა და თითქმის ნახევრის არშინის სიმაღლეზედ ახლად დასდო თოვლი.

ტ. ინასარიძე

ნარკვევი

(ჟურნალ-გაზეთებიდგან)

გაზეთ „კავკასიაში“ დაბეჭდილია შემდეგი წერილი სიონალის მცხოვრებისა.

როგორც ᲫᲕᲚᲐᲓ ᲬᲣᲧᲘᲡ, მართლ-მადიდებელი და სომეს-გრიგორიანთა ეკკლესიები დღესასწᲣᲚᲝᲑᲔᲑᲘ ნათლიᲔᲑᲘᲡ დღეს და როგორც მართლ-მადიდებელნი, ᲐᲒᲠᲔᲗᲐ სომეს-გრიგორიანნიც ამ დღეს ᲭᲛᲘᲗᲐᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲝᲠᲓᲔᲜᲘᲡ, სადაც სამღვდელოება დიტანიით მიდის და წყალს აკურთხებს ხოლმე. აᲩᲘᲠ ᲯᲘᲗᲘᲗ, ᲙᲐᲜᲘᲗᲘᲗ არის დაწესებული, თუ მსოდოდ ᲩᲔᲣᲚᲔᲑᲘᲗ არის მიღებული, რომ ᲣᲨᲕᲔᲚᲔᲑᲘᲗ, სადაც მართლ-მადიდებელნი და სომხები არიან, იორდანეზე წყალს აკურთხებს ხოლმე ᲯᲔᲠ მართლ-მადიდებელთა სამღვდელოება და შერე სომეს-გრიგორიანთა: ეს მინასხავს მე თელᲔᲑᲘᲡ, სადაც 8 წელი მიᲪᲮᲝᲕᲠᲝᲑᲓᲐ, ᲒᲝᲠᲘᲡ, სადაც 4 წელი წყალს ᲭᲘᲪᲮᲝᲕᲠᲝᲑᲓᲐ, ტფილისსა და ᲐᲭᲐᲪ, სიღნაღში, ასე ᲧᲝᲤᲝᲚᲐ წინა წლებში. წელს-კი, ᲩᲔᲣᲚᲔᲑᲘᲗ-სასაᲒᲘᲠᲔᲣᲚᲔᲑᲘᲗ, სომეს-გრიგორიანთა სამღვდელოებამ ეს წესი დასᲬᲠᲔᲗ მართლ-მადიდებლებს. თუმცა ᲗᲔᲛᲝᲪᲘᲚᲘᲗ წინაᲓᲒᲐ მოაᲒᲝᲜᲘᲡ სომხებს ეს წესი, მაᲒᲠᲐᲛ ᲒᲠᲐᲜᲐᲓᲒᲐ ᲩᲐᲜᲐᲓᲒᲐ ᲗᲐᲛᲘᲡ გაᲤᲠᲗᲮᲘᲚᲔᲑᲘᲡ და ᲒᲠᲝᲛᲘᲡ სომეხმა მოᲮᲡᲔᲚᲛ ბ-მს ᲐᲡᲔ ᲗᲥᲕᲐᲮᲣᲠᲘᲡ მოᲓᲔᲑᲘᲗ: „ᲣᲜᲓᲐ ᲨᲔᲗᲠᲔᲑᲣᲠᲒᲨᲘᲗᲔ არ ᲐᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲔᲜ მᲗᲐ წესსა, და თქᲕᲔᲜᲘᲡ ᲜᲔᲜᲐᲨᲘ, რომ აქ, სიღნაღში შეᲒᲐᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲝᲗ?“ გარდა ამისა, რᲗᲐ ქᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲫᲚᲘᲔᲠᲔᲑᲝᲜᲗ,— მართლ-მადიდებელთა სამღვდელოებამ გამოეკიდა თუ არა ᲔᲒᲔᲪᲘᲡᲘᲐᲠᲘᲗ და ᲒᲐᲫᲚᲘᲔᲠᲗᲐ ᲐᲝᲠᲓᲐᲜᲘᲡᲐᲒᲜ, სომეხთა ᲔᲒᲔᲪᲘᲘᲡᲘᲡ სამრᲔᲒᲚᲝᲓᲒᲜ ᲒᲐᲮᲡᲘᲚᲐ ᲮᲛᲐ დადის ᲗᲐᲠᲘᲡ და ᲐᲒᲠᲔᲓᲒᲐ ᲗᲣᲠᲘᲡ ᲮᲛᲐ! ეს სამრᲔᲒᲚᲝ 30 ᲜᲐᲮᲘᲯᲘᲡ მანძილზეა ᲐᲝᲠᲓᲐᲜᲘᲡᲯᲐᲜ. ᲗᲐᲠᲘᲡ რᲔᲒᲐ და ᲗᲣᲠᲘᲡᲐ ᲮᲛᲐ მოᲐᲡᲘᲛᲝᲓᲐ ამ დრᲛᲝᲓ, კიდრე მართლ-მადიდებელთა სამღვდელოებამ წყალის კურთხევა არ დასᲬᲠᲗᲔᲡ, ასე რომ ᲑᲣᲠᲛᲐ ᲒᲐᲠᲒᲔᲢᲘ ᲒᲐᲮᲓᲘᲡᲣᲚᲘᲐ ერთი სიტყვა ᲓᲝᲚᲝᲪᲣᲚᲘᲡᲐ. ᲛᲝᲓᲝᲪᲘᲗᲐᲜ ᲣᲜᲓᲝᲓᲐ ᲨᲔᲐᲬᲣᲒᲝᲗᲐ ᲗᲐᲠᲘᲡ რᲔᲒᲐᲜ, მაᲒᲠᲐᲛ სამᲓᲔᲓᲐᲜ სᲩᲐᲓᲘᲐᲜ. სარწმუნოება ამბობს, რომ ერთის მოკᲚᲔᲣᲚᲘᲡ დამნაშავის გამო ზეცაში უფრო მეტი სიხარულია, ვიდრე ოთხმოც-და-ცხრამეტ დანაშაულის არ ჩამდენთა გამოო“ [3]).

ყოველ ამას დაუმატეთ ისიც, რომ ეს სასᲯᲔᲚი ეწინააღმდეგება ქრისტეს მოძღვრებას (დასაᲚᲔᲗᲘ ევროპის ეკლესია ᲭᲐᲫᲐᲓᲐᲒᲔᲓᲐ; ecclesia abhorret sanguinem), რომელიც გავᲬᲐᲕᲚᲘᲡ მოყვასის სიყᲕᲐᲠᲝᲣᲚᲘ, მიტᲔᲒᲔᲑᲐᲡა და ᲚᲛᲝᲑიერებას, ეწინააღმდეგება ზᲜᲔᲠᲝᲑას, თანამედროვე ევროპიელის გრძნობებს, მის მოთხოვნილებათ, აღემატება სახელმწიფოს უფლებას, ვინაიდგან ამ უკანასკᲜᲔᲚᲘ არ შეᲗᲕᲣᲓᲔᲒᲐᲛ ადამიანისათვის სული და, მაშასადამე, არც მისის მოსპობის ნება აქვს.

გრ. გველესიანი

(დასასრული იქᲜᲔᲑᲐ)

---

[1]) იხ. პროფ. კალმეკოვის „учебникъ угол. пр.“

[2]) ᲛᲝᲜᲐᲨᲐᲕᲘ, ᲐᲛᲘᲗᲘ ᲐᲛᲘᲡ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝᲒᲣᲚ ᲡᲘᲢᲧᲕᲔᲑᲡᲘ ᲒᲐᲜᲘᲡᲬᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲛᲝᲛᲙᲕᲚᲘᲡᲗ. ᲐᲛᲘ ᲗᲣᲛᲪᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝᲑᲐ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲪ ᲣᲜᲓᲐ ᲗᲥᲕᲐ ᲬᲜᲔ-ᲓᲐᲪᲔᲛᲣᲚᲘ, ᲛᲫᲘᲛᲔ ᲓᲐᲛᲜᲐᲨᲐᲕᲘᲡ ᲘᲧᲝᲡ ᲙᲐᲪᲘ, ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲠᲯᲣᲚᲔᲑᲐ ᲨᲔᲡᲐᲫᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡ ᲛᲝᲠᲯᲣᲚᲔᲑᲐᲨᲘ ᲓᲐᲛᲜᲐᲨᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲨᲐᲣᲚᲘᲡ ᲐᲠ ᲩᲐᲛᲓᲔᲜᲗᲐ ᲒᲐᲛᲝᲗᲐ. ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲡᲐᲪ ᲐᲠ ᲣᲜᲓᲐ ᲗᲥᲕᲐᲜᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡᲛᲬᲝᲛᲔᲚᲘ, ᲰᲬᲘᲠᲕᲢᲔᲡ... „ᲗᲕᲘᲗ ᲛᲔᲠᲘᲗᲛᲐ ᲰᲬᲘᲠᲕᲐᲜᲐ: ᲛᲔ ᲐᲠᲐ ᲛᲬᲠᲐᲚᲘ ᲡᲘᲙᲕᲓᲘᲚᲘᲡᲐ, ᲡᲯᲠᲝᲑᲡ ᲛᲐᲜ ᲛᲘᲜᲐᲜᲘᲝᲡ ᲗᲕᲘᲡᲘ ᲪᲝᲓᲕᲘᲚᲘᲗ, ᲓᲐ ᲛᲝᲗᲝᲮᲝᲕᲜᲘᲚᲔᲗᲐᲜ ᲓᲐ ᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲔᲚᲝᲡ. ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲜᲘᲡ, ᲡᲯᲠᲝᲑᲘᲗ ᲠᲐ ᲡᲘᲙᲕᲓᲘᲚᲘᲗ, ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓ ᲬᲘᲜᲐᲐᲛᲓᲔᲑᲐᲡ

რეკლოს კარი დაკეტილი დასჭადა ბიენდგან (თუმცა ეს ფენინ არა ყოფილა), სამრეკლოზედ მდგომი არაკეთილი ეურადღება არ მიაქციეს მოდიცეს. ეოკეკლეკე ეს ამტკიცებს, რომ სომხებმა კანეგან მოახდინეს ეს დეშონსტრაცია. რომ ეოკეკლეკე ეს ეეშმარიტება არის, ამის მოეალის სიდინდის მოდიცია შეამოწმეს და ამიტომ კითხოა რედაქტორს დაჭეეედოს ეს წერილი და კარგა ამისა კითხოეთ ოროკორტ ოეკეენ, აკრედეე მეტოდნეკეტს, შეკეკტეეობინეთ, ერის რომ თუ არა დადეკენილი ეეს-რიგი ეეკალის კეეთხეკეის ამ ადგილეკისათეის, სადაც სტუხოკრობენ მარდალმადგიკეკნი და სომეს-გრეგორიანნი და თუ არის, შეკეკტეეობინეთ, რომ ამიერიდან ასეთი ამბავი აღარ მოხდეს და არ დაკეკეშალოს ხალმედოცა სომეთოა 80 ფეეთიანმა ზარმა და ზეარნამ; კარეეა კრეკეკეკეოდეთ, მართალია, თუ არა, რომ პეტერბურგშიაც არ ასრულებენ ეეს-რიგს, ეითარცა სიდინდეში, როგორცა ბრძანა ბ-ნმა კ—მ. „კეკეკასის“ რედაქციას ამ ეეწერილის პასუხად სეწერს:

ეს ეეწერილი მიეიღეთ 10 იანკარს, მაკრამ იმ დრამდე არ დაკებეშდეთ, კიდრე არ შეკამოწმეთ ეოკეკლისკენ აქ აღნიშნეოლი სამართლეკ. ეეწერილის კეტორს ჩეენ ეხლაკე კერეფეერს კუპასუხეთი კარდეწეკეტალს, მაკრამ ზეარნა-კი ტოტეს არ იეოს მეტეა მართალ მადგიკეკეოს ლეკთალ-მასხეკრების დრამს. ამით შესახებ-კი, კინც ეს უეესოკეა მოახდინეს, კიტ ეკეთ, რომ ეკეარეკლეს ეოკეკლისა ეს ამბავი სომეუსრობა: ადამიანისა და ერონეკების ეეშიდათ-ეეშიდას სარეეშეკნოკეს ეეარმოადგენს და მათ ეს ეეშიდათა ეეშიდა სათამეშოდ კაკაკეკეეს თეკისას ეეკრანისა და ეოკეკლად შეუეუნარეკეკ მეადგრობითა და კეკლეზეკეობითი. და სიადგან კაჩნდა ეს მეადგრეკეა, ამისი თქმა ადეილია: სიდინდი ადმინისტრაციისა და ქალაქის თეით მმართველობის მხრით ძლიერა ჭეკეს ქალაქ ეეშს, და კარემოკეა საეეკნი და სახარალოა მეკეიდრ მართალ-მადგიკეკეკ მეხოერებითეკეს. ეს კარემოკეა მათ უფრა არ არის ხასეკრეკეკი, რომ რამდენადაც ჩეენ კიცით, ასეთი ეეს-ეეობა-ლეკს კანხრას არის სიდინდში, რომ მეკეხეშოსასა და ხალხის ეკეკეფეს ხელი შეეეეოს. და ეოკეკეკ ამის სარეს იხდის ეკანაშეკლი ხალხი!..

რუსეთი

—

ამ ეამად ლაპარაკია აღძრული იმის შესახებ, რომ პეტერბურგის სალეკტროტენნკის ინსტიტუტი სატეხნიკო სატეკ ეგრაფო სასწავლებლად იკმნას გადაკეთებული. თუ ეს აზრი არ განხორციელდა, მაშინ განზრახეა აქვთ იმ გვარი სატეხნიკო სატელეგრაფო სასწავლებელი დაარსონ, როგორიც დაარსებულია და არსდება სახლვარ გარეთ.

— გზათა სამინისტროს სასტატისტიკო განყოფილება ამ ეამად განსაკეთრებულ რუკას აღგენს აზიის რუსეთის გზებისას. რუკას 60 ვერს. მასშტაბი ეკმნება.

— საერო განათლების სამინისტროსთან ამ დღეებში დაარსდა განსაკეთრებული კომისია, რომელმაც უნდა მოიღაპარაკოს ვლადივოსტოკში ექვს-კლასიან პროგიმნაზიის მაგიერ აღმოსავლეთის ენების ინსტიტუტის დაარსების შესახებ.

— უმაღლესად დაარსებული კომისია გლეხთა დებულების შესამუშავებლად თებერვლის პირველ რიცხვებიდგან დაიწყებს მუშაობას.

— განზრახეა აქვთ დედათა საეკკლესიო სამხატვრო სასწავლებელი დაარსონ ქ. ვარშავაში. სასწავლებელში მიიღებენ მხოლოდ ხატვახზეის ცოტად თუ ბეერად მცოდნე ქალებს.

— პეტერბურგის ბუნებისმეტყველთა საზოგადოებამ ნოეროროსის უნივერსიტეტის საპალეონტოლოგო კაბინეტისაგან ამ დღეებში მიიღო შესანიშნავის სიდიდის კბილი მამონტისა, რომელიც მუშებს ქ. ოდესის მიდაროგში უპოვნიათ. კბილს $^1/_4$ არშინი სიმაღლე აქვს თურმე.

— დორპატის უნივერსიტეტის პროფესორს გ. ვ. ლევიცკის წინადადება შეუტანია რუსეთის საგეოგრაფიო საზოგადოებაში, რომ კარგი იქმნება რამდენსამე ალაგას განსაკეთრებული სადგურები დაარსდეს მიწის ძვრის ყურის საგდებლად და დედამიწის მოძრაობის აღსანიშნავად მგრძნობიარე მანქანის შემწეობითთა. ამ აზრით საერთო პროგრამმა უნდა იქმნას შემუშავებული ყველა სადგურისთვისაო.

— უმაღლესს მთავრობას სთხოვენ თურმე 5,000 მან. საპედაგოგიო კურსების დასაარსებლად და შესანახად. კურსებმა უნდა მოამზადოს მასწავლებლები დაბალ სასოფლო სამეკურნეო სასწავლ ებელთათვის.

უცხოეთი

—

საფრანგეთი. დრეფუსის საქმემ საფრანგეთის პარლამენტის დეპუტატები მუშტა-კრეკიმდე მიეეკანა, ისე, როგორც ავსტრიის პარლამენტის დეპუტატები გრაფ ბადენის გაკარგულებამ ჩეხთა ენის უფლების კეფინოოკეების შესახებ. მეთხუკლებმა დეპეშადგან მოგლედ ეკეკეკ ეეწეინენ, რომ გამოაჭეკეა ეს შეტაკება დეპუტატთა დროგორ მოხდა იგი. ეხლა კაზეთები დაწერილებათ მოგეთხრობენ ამ ამბის შესახებ. „პარლამენტის კრების დაეეუბამდეკე, სეერს კაზ. „Мир. Отгол.“-ს პარაკელი კორესპონდენტი, ეტეფობოდა დეპუტატებს, რომ ამ დღეს არა ჩეკეულებრივი რამ უნდა მოამხდარიეო. დეპუტატები მოუსეკენრად დარბოდნენ, ერთმანეთს ეეეურჩეულებოდნენ, მთელი დარსობით ალაგნი კადიოდნენ და მეორე მოდაპარკკების შემდეგ უკანეკ შემოდიოდნენ. მაკრამ, ალ გამოჩნდა პალატის პრეზიდენტი ბრისონი და მოკლე სიტეკეა წარმოსექვა. ბრისონის შემდეგ კოეკდრაზედ დეპუტატი კეკენიკი ალიდა და წარმოთქვა კრეკი სიტეკეა, რომელშეაიტ მოაკრობას საქმიელი ძაკეა. კეკენიკემ სთქვა, რომ მაშინ, როდესაც მთელი საფრანგეთი დრეფუს-ესტერგაზის საქმეზედ დაპარკობს, მრავალი მთავრობასა და ეკრეს ჭეიანსკენ, მთავრობა ჩუმად არის და სმის არ იღებსო. ამ-ტომ მე კითხოე მინისტრთ პრეზიდენტს საყოველთაოდ განცხადოს, რომ დრეფეფუსმა თეით ადიარა თავის დანაკეკი სამშობლოს წინაშე და რომ ამის შესახებ ოფიციალური სიტეკეა ეკეკეკ მინისტრის ოფიციალურ შენახვეშია. ამის კეკონეკაზედ ეკეკეკ დეპუტატებმა, როგორც მთავრობის მომხეკეებმა, ეკრეთეკ მოწინააღმდეგეებმა, თავდები ეეეეტეს. წამოდგა მინისტრ-პრეზიდენტი მეკინი ლ განაცხადა, რომ მთავრობის მრთალდ აქეს სიტეკეა ქალაკდი, სიადგანეკ სჩანს, რომ დრეფეფუსმა თეით ადიარა დანაშეკი. მეკინის სიტეკეებმა სიშინდად განსარა მთავრობის მომხრე დეპუტატები (დიპერადები, პროგრესისტები და რესპუბლიკანეკი ალიანსეკი), მაკრამ ამეკე სიტეკეებმა არა ნაკლეკ განსარეა მოწინააღმდეგეანიც (რადიკალ-სოციალისტები და სხვანი). ამ ეკანინაკენკეთ ეჩრად მოეეიდთ გაჭეკეეთ მთავრობა და დრეფეფუსის მომხრეკ დასეხონ, რადგანაც იგი ასეთის სეეეეთის ქალაქდს, რომდენ ინსეკობაც მინისტრ პრეზიდენტმა შეამოწმა, აკმდის მალეკდ და არ ამსეკდა, მაკრამ კიდრე მოწინააღმდეგანი ამ ეჩრის განხორციელებას შეუდგებოდნენ, ტრიბუნაზედ ისეკე დეპუტატი კოკანი-კი ეკიდა და სთქვა, რომ რადგანაც ეკანინა სრეკეიად დამეეეოფილ, ამიტომ ამ სეკენის შესახებ ლაპარაკეს მეტადა კითხეკ და ჩეეს მიერ აღძრეკ სკითხს ეკანეკეკ გადაწეეკნო. ამ სიტეკეკეს სამინისტროს მომხრენი დიდის ტაშის ცემით მიეგებენენ, ხოლო სოციალისტები, ინარქისტები, მარქსისტენი და სხვანი—სიშინდის ეკირადღით. ეკირიდის დროს ტრიბუნაზედ სოციალისტთა მოთავეკ ეკორესი ეკიდა. მან ხმა-მაღლა მაჭემარეთ პალატის და სთქვა, რომ დეკ კაკენიკემ თავისი სიტეკეკ ეკანეკ ეკიდოს, მაკრამ ამის მიერ აღძრეკ სკანის ასლ მე ეკამოკეკენეკ და ამიტომ იგი ეხლაკე ეკნეკ ეკანეკიდეკოთ. ამის სიტეკეკ ადარაკეკრი ათქმეკინეს. პალატაში ასეთი ეკირადღი და ეკრ-ზეარი ატეკდა, რომ ეკორესის ხმა სრეკეიად ადარ ისმოდა. ამ დროს დეპუტატმა ბეკრნისმა ხმა მაღლა მაჭემარეთ ეკორეს: „ოჭკენ ეკოეკენ ებრეკეთ სინდიკატს ეკეკეკ-ნით და ამოკენ დაჭრამოეკეი ხართინ“; ეკორეს საბრაზისკენ ტეტზედ მოეკიდა და დეკ-ბეკრნს „სიზიზღარი“ და „ეშმარა“ ეეწოდა. შემდეგ-კი სეწორედ მინისტერი ეარეა. დეპუტატები მეუტეკითთ დარეიკენენ ერთმანეთს, სეეწერდენსა და სკამებს ზეზეენი კაჭეონდა, კინ კისა სტემდა და კის კინა სტემდა კარჩეკა ადარ იეო. პრეზიდენტი თეკის კანინეტში ეკიდა და კარკა ტეკმა-ტეკეთის შემდეკ დეპუტატებიც დაეიშალენ“.

—

ოსმალეთი და კრეტი. კაზ. „Temps“-ს სეკრენ კონსტანტინეპოლიდგან: „ოსმალეთის ოფიციალური წრეკნი საშინდად გაჭეკვრდენენ, რადგანაც კაიგეს, რომ რუსეთმა კრეტის ეკენერალ-ეკუბერნატორის თანამდებობაზედ საკერძნეთის პრინეის გეორგის კანდიდატურა ეამოაეენინა. ოსმალეთის მინისტრთა და წარჩინებულ მოსკალთა ეშრალეკობა წინააღმდეკეკა პრინეის გეორგისა, მაკრამ არიან ისეთნიც, რომელნიც ურჩეკენ სულთანს, თანხმობა კანცხადა, რომ ეკენერალ-ეკუბერნატორად პრინეი გეორგი იეკნას დანიშნე�o. ამ უკანასკნელთა აზრით სულთანი ძალიან ბეკრს მოიეკეს, რადგანაც საბერძნეთის პრინეი, თუმცა თავისუფალია, მაკრამ მანეკ ოსმალეთის პროვინციის ეენერალ-ეკუბერნატორად იემნება, ე. ი. პრინეი გეორგი სულთანის ხელ-ქვეითი ეახდებაო“.

დამეკვირდი

სიტეკეის კრეკენი იყვე, თუ არ გინდა ეეკალეტო: კანა ის არა სკეობია, რომ ეოტეს დაჭეპრდე და ეკერი ალეკსრეკლო?!

რუკკერტი

* * *

ამოო ეეუბალს სეკალეკერ ეარსეკალთეის ისეკ ისა სკეობს, რომ ეონიკრ მერმისის ფიქრს ეეკალეკეო.

* * *

სიეკარეკალმან მოეკანსა ბორტი არა-რად ეეკეი.

იოანნე ბოლენელი

ეურნალ-ეაზეთებიდგან

(ამოეკრებილი ამბები)

მრავალი მეკენიერი სკედილობს და სკედილობს კიდეკ, რომ გამოეკონა მანქანა, რომლის ძალითაკ შეიძლებოდეს ტელეგრაფით მარტო დეპეშისა-კი არა, არამედ რამე სურათის გადაკცემა, მაკრამ აკამდე ყოველეკ ცდა ამოო იყო. ეხლა ერთის ამერიკელს, გვარად გემელს გამოეეგონია ასეთი მანქანა, მაგრამ ჯერ ჯერობითი ეს მანქანა ისე კარგი არ არის. სურათის გადაკცემის დროს ტელეეგრაფით საპიროა ტელეგრაფის სადგურზედ იყოს მხატვარი და ჯარ ის სურათი გადაეხატოს და შემდეგ ტელეგრაფით გადასცეს მეორე სადგურს, ისე, როგორც დეპეშას გადასცემენ ხოლმე. გემელი ამ ჟამად უკვე უკეეოეს მანქანას აკეთებს და იმედიკა აქეს, რომ ამ მანქანით შესაძლებელი იქმნება ყოველგვარ სურათის გადაცემა ტელეგრაფის მავთულის შემწეობით. ამ გვარად შორს არ არის ის დრო, როდესაც დეპეშებთან ერთად გაზეთის შეეძლება დაეხეტქოს სურათი იმ კაცისა ან ადგილისა და მომხდარ ამბისა, რომლის შესახებაც დეპეშა იქმნება დაბეკდილი.

* * *

სახელოვანი ინგლისელი მოღეკეწე გლადსტონი 89 წლისა შესრულდა. როგორც გაზეთები სწერენ, ძლიერ ჯანსაღია და ბეკრსაკ ჰმეშობს. სხვა სახელოვან მოხუცთა შორის გაზეთები იხსენიებენ მხატვარს ტომას სილენი კუპერს, რომელიც ამ ეამად 94 წლისაა და მაინც კიდევ ჰმეშობს. ლონდონის აკადემიის უკანასკნელ გამოფენას ამ ცხატვარმა წარუდგინა ეხლა ხან დახატული სურათი, რომელიც ძლიერ მოსწონთ თურმე ინგლისელებს. ტომას კუპერი ამ მხრივ მოგვაგონებს სახელოვან მხატვარს ტიციანს, რომელიც 99 წლისა გარდაიცვალა და თავისის სიცოცხლის უკანასკნელ დღემდე ჰმეშობდა.

შემოწმარულება

მოგვივიდა უცნობისაგან 2 მანეთი დიმიტრიაშვილების ობლების სასარგებლოდ და გუშინ, 22 იანვარს, დანიშნულებისამებრ გადავეცით კიდეც.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა საააგენტოსაგან).

21 იანვარი

პარიეი. დეპუტატთა პალატა. ლოკრუმმ თავისი სიტყვა იმითი დაასრულა, რომ საზღვაო მოქმედების პროგრამმა ვერ არის ჯეროვანად შემოეშავებული. ხმელთა შუა ზღვის გემებს, ლოკრუას სიტყვით, სრულიად არ შეუძლიანთ თავს დაესხნენ იტალიის რომელსამე ნავთ სადგურსაო.

ჰავრი. მერმა ბანკეტი გაჰმართა რუსეთის სამხედრო ხომალდის „Свѣтланъ“-ისა და ისპანიის სამხედრო ხომალდის „კარლ მეხუთის“ უფროსების პატივსაცემლად.

კოპენჰაგენი. პასტორი გადეკთხოვნილ იქმნა თანამდებობიდგან უზნეო ყოფა-ქცევისათვის. გადემ გაიუპატიურა ახალგაზდა ქალი, რისთვისაც ერთის წლის ძალ-დატანებული მეუშაობა მიესაჯა. სასამართლო გადეს ისე მოეპყრო, როგორც ბრალდებულს, რომელსაც დანაშაული ბრალად არ ეთვლება.

22 იანვარი

პეტერბურგი. 20 იანვარს მათ უდიდებულესობათ მეორე ბალი ჰქონდათ, რომელზედაც მიწვეულნი იყო 800 სული. ბალი ვალსით დაიწყო. მათნი უდიდებულესობანი და უმაღლესობანი ცეკვაში მონაწილეობას იღებდნენ. პირველს საათზედ ვახშმი დაიწყო და ვახშმის შემდეგ კვლავ ცეკვა გაიმართა.

ლონდონი. „Times“-ი სწერს: არ გვესმის, რადა ჭგონიათ, რომ ინგლისის ჩინეთთან მოლაპარაკეების ამაოდ ჩავლას დიდად მნიშვნელოვანი შედეგი მოჰყვებაო, როგორც ამბობენ მრავალს წრეში. არც ჩვენი სარგებლობა და არც სარგებლობა რუსეთისა საპიროდ არა ჰხადის. ჩინეთთან ჩვენს ვაჭრობას მრავალი საინტერესო დამოკიდებულება აქეს, ხოლო ყველაზედ უდიდესი ჩვენი სავაჭრო ინტერესები ის არის, რომ მშვიდობიანობა იყოს დაცულია.

ლონდონი. „Times“-ს დეპეშით სწერენ პეკინიდგან, რომ ინგლისმა სრული უარი განაცხადა იმ პირობაზედ, რომლის ძალითაც სთხოვდნენ ტარანსკენაის გზის გახსნას.

პარიეი. სასამართლოში წარმოება რეინაკისა და როშფორის საქმისა უკვე დამთავრდა. განაჩენის გამოცხადება ერთის კვირით არის გადადებული.

განცხადებანი

(11—.3—8)

Дозволено цензурою, Тифлисъ 22-го Января 1898 г. სტამბა ᲛᲐ. ᲛᲐᲠᲐᲒᲝᲜᲘᲡ. რედაქტორ-გამომცემელი ᲘᲚᲘᲐ ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲔ.